

Finansministeriet
valtiovarainministerio@vm.fi
mia.aronen@vm.fi

Hänvisning
VM008:00/2017

Kontaktperson
Avdelningsjurist Cecilia Magnusson

Ärende
**BEDÖMMNINGSPROMEMORIA OM FÖRNYANDET AV
BANK- OCH BETALKONTOSYSTEMET**

Begäran om utlåtande

Finansministeriet har begärt landskapsregeringens utlåtande om bedömningspromemorian om förnyandet av bank- och betalkontosystemet.

Finansministeriet har till landskapsregeringen översänt en översättning på svenska av sammanfattningen av bedömningspromemoria om förnyandet av bank- och betalkontosystemet (cirka 1½ sida) och bedömningspromemorian på finska som sammanlagt är på 47 sidor. Bedömningspromemorian är inte till sin helhet översatt till svenska, en översättning till svenska av bedömningspromemorian borde ha erhållits, enligt de språkliga rättigheterna. På grund av ovanstående baserar sig utlåandet i huvudsak på den översättning som har erhållits från Finansministeriet, vilket gör att Landskapsregeringen förbehåller sig rätten att inkomma med ytterligare kommentarer, när översättning erhålls.

Landskapets behörighet

Landskapet saknar lagstiftningsbehörighet avseende bank- och kreditväsendet eftersom det tillhör rikets lagstiftningsbehörighet enligt 29 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland.

Förslaget har dock särskild betydelse för landskapet, eftersom förslaget påverkar personer bosatta på Åland.

Landskapsregeringens utlåtande avseende rikslag som har betydelse för Åland ska inhämtas enligt 28 § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland. Landskapsregeringen förutsätter att utlåandet ges betydelse, eftersom kommande lagändringar i stor utsträckning påverkar personer bosatta på Åland.

Förslagets innehåll

I den svenska sammanfattningen till bedömningspromemorian behandlas alternativ till förnyandet av bank- och betalkontosystemet i Finland och eventuell lagstiftning som anger ramvillkoren för reformen. Banksekretessen, är stadgad i lag. Från kreditinstitutets och dess personals sekretessplikt kan göras avvikelser ifrån i vissa situationer. Om myndigheters rätt till att få information som omfattas av banksekretessen föreskrivs särskilt genom lag.

EU-kommissionen har utfärdat ett lagstiftningsförslag som gäller bekämpning av penningtvätt och terrorfinansiering. Kommissionen föreslår bland annat att medlemsländerna förpliktas till att inrätta ett centraliserat elektroniskt system med vars hjälp myndigheterna kan få bank- och betalkontouppgifter. EU-lagstiftningen torde bli färdig sommaren 2017, varefter det nationella genomförandet av direktivet inleds.

De finländska myndigheterna har enligt en utredning tillräckliga befogenheter att få information om bank- och betalkonton och om annan förmögenhet, men de praktiska förfarandena är manuella och ineffektiva. Digitaliseringen och effektiviseringen av myndigheternas verksamhet talar för skapandet av ett elektroniskt system för informationsöverföringen. En automatisering av svaren skulle förmodligen även generera besparingar inom branschen.

Enskilda myndigheter har redan skapat elektroniska gränssnitt till vissa kreditinstitut. Arrangemanget baserar sig på ett ömsesidigt avtal mellan parterna. Myndighetskostnaderna har varit ca 300 000 euro (exkl. personalutgifterna) och kostnaderna för kreditinstitut ca 400 000 - 500 000 euro, inkl. personalutgifterna. Efter att systemet en gång inrättats blir det avsevärt billigare att kopiera det i digitala förbindelser som skapas till andra aktörer. Grundandet av myndighetssystemen beräknas kosta staten några tiotals miljoner euro, och branschaktörernas kostnader beräknas uppgå från några miljoner euro till tiotals miljoner euro.

Det elektroniska systemet ger större nytta om det kan användas även av andra myndigheter än enbart de som omnämnts i direktivet; i Finland till exempel av Folkpensionsanstalten och Riksfogdeämbetet. Nyttorna med systemet kan dessutom utökas ytterligare genom att myndigheterna ges så omfattande information som möjligt via det digitala gränssnittet, inom sina respektive befogenheter.

Lagstiftningen bör emellertid ändras om man vill skapa ett täckande elektroniskt system. Man borde stifta en separat lag om systemet. Eftersom en del av aktörerna som skulle omfattas av lagen är små företag med endast några anställda, borde lagstiftningen i enlighet med proportionalitetsprincipen möjliggöra ett kostnadseffektivt alternativ även för dessa företag. Ett register dit man insamlar grundläggande information om kontot och kontoägaren samt om innehavare av användningsrätt kunde vara ett sådant alternativ. Uppgifter om kontotransaktioner ska inte registreras. Registret gör det lättare för myndigheterna att rikta sina förfrågningar till rätta parter. Om det till exempel är fråga om ett mindre kreditinstitut, föreslås det att noggrannare myndighetsförfrågningar kunde göras via krypterad e-post.

Lagen borde åtminstone innehålla bestämmelser om målet med

registreringen, innehållet i personuppgifterna som registreras, tillåtna användningsändamål inklusive uppgifternas överlåtbarhet, samt om uppgifternas förvaringstid i personregistret och den registrerades rättssäkerhet. EU:s allmänna dataskyddsförordning bör också tas i beaktande.

Systemet borde skapas utifrån lagen om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster som innehåller bestämmelser om statens gemensamma tjänster och om statliga ämbetsverks och inrättnings skyldighet att använda dem.

Alla statliga myndigheter har enligt utredningen inte nödvändigtvis något behov av separata digitala gränssnitt, eftersom de utför så få förfrågningar. Dessa myndigheters verksamhet skulle effektiviseras av möjligheten att utnyttja andra myndigheters digitala system.

Landskapsregeringens ställningstagande

Landskapsregeringen anser att det är omöjligt att ta ställning till bedömningspromemorian innehåll, eftersom en översättning av endast sammanfattningen erhållits. Detta är speciellt allvarligt, eftersom möjligheten att påverka utformningen av elektroniska system i detta skede kan förhindra kostsamma resultat i ett senare skede. Därför kräver landskapsregeringen att det till landskapsregeringen ges möjlighet att ge utlåtande på en komplett svensk översättning av hela bedömningspromemorian, innan ärendet förs vidare.

När det gäller utvecklingen av elektroniska system måste det ses till att det svenska språket byggs in i systemet, redan i planeringsskedet, för att undvika onödigt höga kostnader i framtiden och för att göra det möjligt att använda systemen i svenskspråkig miljö.

Landskapsregeringen anser att det ska säkras att Ålands landskapsregering, andra myndigheter, företag, juridiska personer och fysiska personer får information och service som rör dem på svenska, för att rättssäkerheten ska upprätthållas. Även service och information som ges av staten och statliga myndigheter ska vara på svenska.

Minister Mats Perämaa

Avdelningsjurist Cecilia Magnusson

